

Memo

Concernstaf

Telefoon (038) 498

Aan Gemeenteraad

Van Wethouder Ed Anker

Datum 8 september 2021

Onderwerp Aanpak en bestrijding problematiek landelijk gebied (agrarische sector) naar aanleiding van raadsdebat Omgevingsvisie 30-08-2021

Beste leden van de gemeenteraad van Zwolle,

Naar aanleiding van het raadsdebat over de Zwolse Omgevingsvisie is u de toezegging gedaan u schriftelijk te informeren over waar de gemeente staat, en in participeert, waar het (de bestrijding van) de problematiek op het platteland, onder agrariërs, aangaat. In deze memo ga ik daar nader op in en neem de Omgevingsvisie als vertrekpunt. Vervolgens benoem ik diverse lopende sporen waar we aandacht (kunnen) vragen voor de problematiek in het landelijk gebied. Hierin ligt de focus op het toekomstperspectief van de agrarische sector vanuit sociaal én fysiek oogpunt.

De Zwolse Omgevingsvisie

We besteden in de Zwolse Omgevingsvisie op diverse plekken aandacht aan het toekomstperspectief van het Zwolse buitengebied. Dit is immers 2/3 van het grondgebied van de gemeente Zwolle. Als hoofdlijn constateren we dat stad en ommeland in de gemeente Zwolle nauw met elkaar verweven zijn. Die verwevenheid gaat in de toekomst alleen maar toenemen als gevolg van opgaves die op ons afkomen. Daarbij valt te denken aan de energietransitie en klimaatadaptatie. Ook is het buitengebied een plek om te recreëren en er bevinden zich diverse natuurgebieden. We wonen er en zijn er economisch actief. Daarin is de agrarische sector een speler van formaat.

Voor de agrarische sector verwachten we dat er agrariërs zijn die doorgaan, stoppen of kiezen voor een andere bedrijfsvoering (met meer nevenfuncties). Een agrariër is uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor de wijze van bedrijfsvoering, mits dat past binnen wet- en regelgeving van diverse overheden.

Meer over de toekomst van het buitengebied, inclusief agrarische sector van Zwolle staat in hoofdstuk 4.7. Een gebiedsgerichte vertaling daarvan treft u aan bij de gebiedsprofielen 'Agrarisch landschap' (Hoofdstuk 6.9) en 'Gemengd landelijk gebied' (hoofdstuk 6.10). In die gebiedsprofielen beschrijven we welke ontwikkelruimte agrariërs hebben. Bijvoorbeeld als het gaat om erftransformatie of juist de doorontwikkeling van een agrarisch bedrijf. Voor dat laatste zien we vooral ruimte in het gebied ten noorden van de Vecht, aan de oostgrens van de gemeente Zwolle en in de Polder Mastenbroek. Het betreft vooral open gebieden met een goede landbouwstructuur. Het gebied direct rond de stad is 'gemengd landelijk gebied'. Hier

Datum

8 september 2020

voorzien we meer een mix aan functies op het gebied van natuur, recreatie, wonen, niet agrarische bedrijvigheid etc.

Vanuit de Omgevingsvisie vinden we de transitie naar een meer duurzame invulling van agrarische ondernemen wenselijk. Het thema 'Kringlooplandbouw' hoort daar bij. Het sluiten van bodem-plant-dier-mest kringlopen is van groot belang voor de verduurzaming van de landbouw. Dit om de bodemvruchtbaarheid te verbeteren, efficiëntie te verhogen, verliezen te beperken, succesvol natuurinclusief en grondgebonden te boeren, maar vooral ook om economisch beter te presteren. Daar waar mogelijk faciliteren we dit. Bijvoorbeeld door het bieden van planologische ruimte hiervoor, wanneer dat voor de agrarische bedrijfsvoering nodig is. We zien ook dat daarvoor een goede afstemming nodig is met de provincie en het rijk. Vanuit beleid en regelgeving hebben juist deze overheden sturende invloed op de toekomstige ontwikkeling van de agrarische sector. Daarbij gaat het om diverse milieuonderwerpen (stikstof, geur, etc.), dierenwelzijn, etc. Tegelijkertijd zien we dat lokale effecten van een transitie ons ook aangaan. Juist als het gaat om een andere toekomst perspectief en een leefbaar buitengebied waarin sociale verbondenheid zo belangrijk is. We zijn daarin wel afhankelijk van de wijze waarop de transitie vorm krijgt. Een leidende rol is voor de gemeente niet zo maar in te nemen.

Tot slot in dit verband de realisatiestrategie (hoofdstuk 7) van de Omgevingsvisie. Die zet in op het meer gebiedsgericht werken, samen met de betrokken partijen in een gebied. Specifiek staat een aantal gebieden genoemd waar we aan de slag gaan in een gebiedsgerichte aanpak. Eén van die gebieden is het gebied ten noorden van de Vecht. Daar komen veel opgaven samen. Denk aan een mogelijke uitbreiding van Hessenpoort, duurzame energieopwekking (incl. infrastructuur), ruimte voor weidevogels, klimaatadaptatie, etc. Ook heeft dit gebied vanuit landbouwkundig oogpunt potentieel. We zullen de agrarische sector nauw betrekken bij de planvorming. Dit geldt overigens voor alle trajecten in het buitengebied waar we staan voor een gebiedsgerichte aanpak. Een voorbeeld daarvan is de actualisatie van het Dorpsplan Wijthmen en omgeving, dat op het punt van beginnen staat. Met de inbreng van u in het debat op 30 augustus is bij ons het besef verder toegenomen dat in de gebiedsgerichte uitwerking sprake moet zijn van een integraal toekomstperspectief waarin leefomgeving, (agrarische) ondernemer en mens centraal moet staan.

Lopende trajecten waar we aandacht (kunnen) vragen voor de problematiek in het landelijk gebied, de agrarische sector.

Onderstaande tabel laat zien bij welke overleggrems de gemeente is aangehaakt (of trekker is) en waarin expliciet aandacht is voor de problematiek in de agrarische sector. Dat laatste vanuit zowel fysiek als sociaal oogpunt.

Wat	Toelichting
<i>Periodiek overleg landbouw en natuur</i>	Een aantal keer per jaar vindt een overleg plaats met diverse partijen (o.a. LTO en natuurorganisaties) die belang hebben in het landelijk gebied van Zwolle. Gezamenlijk

Datum

8 september 2020

	stemmen we af en kijken wat nodig is voor een toekomstbestendig buitengebied.
<i>Gebiedsgerichte aanpak Noord West Overijssel</i>	De provincie is trekken van de gebiedsgerichte aanpak Noordwest Overijssel. Doel is toe te werken naar een toekomstperspectief voor dit gebied. Thema's als bodemdaling en stikstof staan hier centraal. Als gemeentelijk zijn we ambtelijk en bestuurlijk aangehaakt op dit traject
<i>Ervencoach</i>	De provincie heeft voor gebieden in Overijssel een 'Ervencoach' aangesteld. Deze coach adviseert agrariërs hoe bepaalde opgaven op te pakken. Dit gesprek vindt plaats aan de 'keukentafel' en raakt zowel sociale als fysieke vraagstukken. Als gemeente voeren we periodiek overleg met de ervencoach.
<i>Nieuwe Provinciale Omgevingsvisie</i>	De provincie werkt aan een nieuwe provinciale Omgevingsvisie. Het landelijk gebied is een belangrijk thema voor die nieuwe visie. We zijn als gemeente betrokken bij de totstandkoming hiervan en leveren hier input op. Ook als het gaat om de problematiek (sociaal en fysiek) binnen de agrarische sector. We blijven dit benoemen vanuit onze deelname aan de ontwikkeling van deze visie.
<i>Gebiedscorporatie IJsseldelta</i>	Als gemeente zijn we lid van de Gebiedscorporatie IJsseldelta. Het gehele buitengebied van de gemeente Zwolle, Kampen en Zwartewaterland valt onder het werkingsgebied van de corporatie. Inzet is een toekomstbestendig buitengebied. Dat wordt bereikt door diverse concrete projecten. O.a. gericht op de agrarische sector.
<i>Nieuwe ruimtelijke initiatieven</i>	We ontvangen als gemeente met enige regelmaat nieuwe ruimtelijke initiatieven op het gebied van erftransformatie. Als gemeente bieden we hier ruimte voor. Dit is maatwerk, afhankelijk van de wens van een initiatiefnemer, en vraagt om een planologische procedure.

Datum

8 september 2020

Tot Slot: rol gemeente

Met deze wethoudersmemo heb ik u geïnformeerd op welke wijze we de problematiek binnen de agrarische sector (kunnen) aanpakken. Binnen diverse overleggremia zullen we hier expliciet aandacht voor vragen. Bovendien is de aanpak in het landelijk gebied van Zwolle maatwerk.

Daarbij kijken we goed naar de individuele wens van agrariërs en hun toekomstige bedrijfsvoering. Het is wel onze wens dat de agrarische sector steeds meer inzet op een duurzame landbouw. Al met al zijn we daarbij ook afhankelijk van diverse andere (hogere) overheden, zoals provincie, rijk, waterschap én Europa. Samenwerking en onderlinge afstemming is dus geboden. Als gemeente vervullen we uiteindelijk een belangrijke rol in het faciliteren bij planologische procedures. Kaders hiervoor staan in de voorliggende Omgevingsvisie.